

ESZTERHÁZY KÁROLY FŐISKOLA
TANÁRKÉPZÉSI ÉS TUDÁSTECHNOLÓGIAI KAR

***AZ ELŐMENETELI RENDSZER TARTALMA (KOMPETENCIÁK,
SZTENDERDEK, INDIKÁTOROK, PORTFÓLIÓ)***

***LSP_TK107G4 - EGY KÜLFÖLDI ÉS A MAGYAR RENDSZER ÖSSZEHASONLÍTÁSA A
PEDAGÓGUS SZTENDERDEKRŐL***

OKTATÓ NEVE: DR. KOTSCHY ANDRÁSNE

***KÉSZÍTETTE: LIPUSZ PÉTER (HBGMNC)
TANKERÜLETI-IGAZGATÁSI VEZETŐ PEDAGÓGUS SZAKVIZSGA***

2014/2015. TANÉVI. FÉLÉV

Dolgozatomban a pedagógiai sztenderdek bemutatására Szingapúrt választottam. A világ egyik legfiatalabb s legkisebb állama. Mind gazdasági fejlődése, mind pedig oktatásügyi eredményessége miatt azonban komoly nemzetközi figyelmet keltett a 20. század utolsó évtizedeiben. A korábban angol érdekeltségű, Malájföldre tartozó Szingapúr 1945-ben, a japán megszállást követően brit koronagyarmat lett, majd a britek kivonulása után a Malajziai Államszövetség tagjává vált. 1965-ben – az államszövetség erős politikai nyomásának hatására – kilépett a Malajziai Államszövetségből, s mindössze 646 négyzetkilométeren önálló városállammá alakult. A kevesebb, mint 4 millió lakosú, kínai (77%), maláj (14%), indiai (8%) és európai/amerikai (1%) népcsoportokból álló Szingapúr felemelkedett: a délkelet-ázsiai régió pénzügyi és kereskedelmi központja, egyben a világ egyik legfejlettebb országa lett.

A tanulási eredményességet vizsgáló nemzetközi mérések adatai szerint Szingapúr az oktatásban is kimagasló eredményeket ér el. Különösen a kilencvenes évek statisztikai meggyőzőek: az IEA (International Association for The Evaluation of Educational Achievement – a tanulási teljesítmény mérésére és nemzetközi összehasonlítására alakult nemzetközi társaság) által folytatott vizsgálatokban (TIMSS [Third International Mathematics and Science Study – Harmadik Nemzetközi Matematikai és Természettudományi Vizsgálat] 1995, 1999) a szingapúri diákok a nemzetközi mezőny legjobbjai között teljesítettek.

Szingapúrban – ahol tehát az oktatás minősége igen jó – a népesség átlagiskolázottsága nem mutat túl kedvező képet. A szigetország munkaképes lakosságából mintegy 700 000 fő rendelkezik hat osztálynál nem magasabb végzettséggel, ami például 1990-re vonatkoztatva azt jelenti, hogy akkor a munkaerő 53%-a rendelkezett maximum hatosztályos végzettséggel, márpedig ez semmilyen összevetésben nem tekinthető jónak. 2000-ben az oktatásügyi statisztikák szerint mintegy 306 000 gyermek járt általános iskolába (1–6. osztály), középiskolába (7–10. osztály) ennek csak valamivel több mint a fele (176 000 fő), míg felső középiskolában (junior college; 11–12. osztály) mindössze 25 000 diák tanult (ami azt jelenti, hogy az elemi iskolásoknak csupán kevesebb mint 8%-a juthat be a felsőoktatásba).

A szingapúri pedagógusképzés gyökerei még a gyarmati időkre nyúlnak vissza. Az angol és a maláj nyelvű tanárképzést ekkoriban az állam biztosította, a kínai és maláj pedagógusképzést viszont főleg a közösségek maguk igyekeztek megoldani. Mivel az iskolai képzés nyelvek szerint, tartalmában és szerkezetében is tagolt volt, a tanárképzés is hasonló képet mutatott. Az első centralizált, formális tanárképzést nyújtó intézményt csupán 1950-ben hozták létre *Teacher Training College* néven. Elsődleges feladata az volt, hogy megfelelő számban képezzen tanárokat. Az intézmény ugyan centralizáltan működött, de a képzés nyelvek szerint tagolt maradt továbbra is. Csupán az 1970-es években történtek kezdeményezések annak érdekében, hogy a négyféle nyelven zajló képzés szerkezetében, tartalmában, minőségében koordinált legyen. De ez egy bő évtizeden keresztül még csak az elgondolás szintjén maradt.

Mivel azonban az 1980-as évek végére a szingapúri oktatásban bevezették az angolt mint az oktatás első nyelvét, lehetőség nyílt az egybehangolt, integrált tanárképzés létrehozására. Ezzel együtt 1991-re – angol mintára, attól mégis különböző módon – lezajlott a pedagógusképzés teljes spektrumának egyetemiesítése (*universitisation*) is. Ma a szingapúri tanárképzés egyik legfőbb célja, hogy szorosabbra vonja kapcsolatait mind az Oktatásügyi Minisztériummal, mind pedig az iskolákkal. (A szingapúri tanárképzés történetéről, fejlődési fázisairól lásd még: Sim–Ho 1997.)

Bár a 20. század utolsó évtizedeiben az egyetemiesítés révén a világ számos fejlett gazdaságú országában lezajlott a pedagógusképzés egységesítése, annak hatása, elismertsége nem olyan egyértelmű, mint sokan gondolták. Ugyan Szingapúrban is voltak fenntartások a pedagógusképzés

egyetemesítésével szemben, itt végül elfogadták és megvalósították ezt a rendszert, hangsúlyozva, hogy a szingapúri változtatások gyökeresen más „helyi értékkel” rendelkeznek, mint az eredetileg Angliából kiinduló egyetemesítési hullám. E másságot, különállást hangsúlyozzák a szingapúri szakértők a pedagógusképzés másik új vonásával kapcsolatban is: a pedagógusképzésben a korábbinál jóval szorosabb együttműködést kívánnak kiépíteni az iskolákkal, például úgy, hogy egyes kurzusokat ezekbe az intézményekbe helyeznek ki azért, hogy a tanárok képzésében az elmélet és a gyakorlat ne váljon el egymástól túlzottan.

Mivel jelenleg Szingapúrban a NIE az egyetlen pedagógusképző intézmény, a pedagógusképzés valamennyi lehetséges és szükséges változatának meg kell felelnie mind a leendő pedagógusok tanítási szintjét vagy jellegét, mind pedig a pedagógussá válás lehetséges útvonalait tekintve.

Korábban Szingapúrban a középiskolai tanárképzés hagyományos útja a követő képzés volt, vagyis a pedagógusdiplomát a négyéves egyetemi szaktárgyi tanulmányokat követően egyéves pedagógusképzés teljesítésével lehetett elnyerni.

Ez az egyéves pedagógusképzési forma jelenleg is létezik mind a leendő általános iskolai, mind pedig a középiskolai tanárok számára. Fontos azonban megjegyezni, hogy azok az általános iskolai tanárok, akik ma már egyetemi szintű pedagógusképzésben részesülnek, munkahelyükön ugyanazt a fizetést kapják, mint középiskolai kollégáik, hiszen ők is ugyanolyan értékű diplomával rendelkeznek.

Mindamellett megmaradt az a különbség, hogy míg a középiskolai tanároktól két szaktárgy magas szintű szakmai ismeretét kívánják meg, s gyakorlati képzésük elsősorban az ismeretek megfelelő osztálytermi alkalmazásának elsajátítására irányul, addig a leendő általános iskolai tanárok képzésében nagyobb hangsúlyt helyeznek arra, hogy ismereteiket integrált, tantárgyközi tantervi keretekben tudják alkalmazni.

A mai napig sem szűnt meg az általános iskolai pedagógusképzés leginkább hagyományosnak mondható útja: a középiskolai záróvizsgákon megfelelő számú 'A' szintű vizsgaeredményt elért fiatalok kétéves párhuzamos pedagógusképzés során ugyancsak általános iskolai pedagógusi diplomához juthatnak.

Általános iskolai tanárrá tehát ma három különféle képzési útvonalon végighaladva válhat valaki Szingapúrban: vagy az egyéves követő képzés eredményeként, vagy a négyéves párhuzamos képzésnek köszönhetően, vagy a kétéves, párhuzamosan zajló általános iskolai pedagógusképzés keretében. Miközben a korábbi, több nyelven és többféle szerkezetben-tartalommal zajló, erősen tagolt pedagógusképzést követő egységes képzés előnyeit ma mindenki elismeri Szingapúrban, a tanárképzésben érdekelt valamennyi fél világosan látja azt is, hogy a jelenlegi képzés is igen széttagolt sokszor még a résztvevők számára is nehezen követhető és áttekinthető mind formájában, mind tartalmában. Érlelődik tehát a gondolat, hogy most már e tekintetben is egységesebbé, átláthatóbbá tegyék a pedagógusképzést.

Mint szinte mindenütt a világon, a pedagógusképzés fő területei Szingapúrban is a következők:

- szaktárgyi ismeretek,
- személyiségfejlesztés,
- pedagógiai szakismeretek,
- gyakorlótanítás.
- metodológia,

Bár a képzésben nagy hangsúlyt helyeznek a legkorszerűbb pedagógiai-pszichológiai ismeretek elsajátítására, kiemelten foglalkoznak a pedagógusok személyiségfejlesztésével is (ezért is szerepel ez önálló képzési területként).

Szingapúrban a gyakorlótanítás hossza és a tanulmányok alatti eloszlása a fent bemutatott háromféle képzési formának megfelelően más és más:

- BA/BSc + Dipl. Ed.-képzésben 125 nap négy évre elosztva;
- Dip. Ed.-képzésben 75 nap 2 évre elosztva;
- posztgraduális (követő) Dip. Ed.-képzésben 45 nap a képzés 1 évére elosztva.

Miközben a gyakorlati képzés hosszát Szingapúrban nem nevezhetjük feltűnően rövidnek vagy hosszúnak, a jelentőségét igen nagyra tartják mind az oktatók, mind pedig a hallgatók. Kiemelt jelentősége ellenére sem feledkeznek meg azonban arról, hogy a gyakorlati képzés csak a munkába állást követő tanárképzés, vagyis a tanártovábbképzés jellegének, szerkezetének, tartalmának figyelembevételével történhet.

A tanártovábbképzést Szingapúrban ahhoz a szakmai fejlődési rendszerhez kötve valósítják meg, amely néhány év óta általánosan elfogadott, és a tanárképzési és továbbképzési modellekben is megfigyelhető az országban. Eszerint a tanári pálya fejlődési-változási állomásai, illetve lehetséges szintjei a következők:

- tanárjelölt,
- kezdő tanár (első év),
- tapasztalt tanár,
- munkaközösség-vezető,
- intézményvezető.

Szingapúrban a tanárjelölti és kezdő tanári státus között van egy olyan pedagógusi státus, melyet magyarra ideiglenes gyakorló státusznak lehetne lefordítani. Ennek lényege, hogy ha valakit a tanári diplomája megszerzéséhez szükséges gyakorlótanítása során személyiségvonásai vagy egyéb okok miatt alkalmatlannak találtak a pedagógusi pályára, akkor az illetőnek joga és módja van egy teljes tanévre egy másik iskolába elmenni tanítani, ahol a teljes állású tanárokhoz képest fele óraszámban, csökkentett fizetésért taníthat, s bebizonyíthatja alkalmasságát, vagy környezetét kiderítheti, hogy valóban alkalmatlan arra, hogy gyerekekkel foglalkozzon.

A tanári pálya különböző fázisaiban különféle képzési és továbbképzési, formákat és tartalmakat ajánlanak fel a tanároknak. Ami közös: mind a kezdő, mind a gyakorlott, tapasztalt tanárok évenként 100 órában vesznek részt a továbbképzésben. A képzési költségeket az Oktatásügyi Minisztérium fedezi, akárcsak a helyettesítések költségeit is, hiszen amíg egy iskola valamely tanára éppen továbbképzésen van, másnak kell az óráit megtartania.

Felhasznált irodalom:

koloknet.hu/egyeb-cikkek/az-atvaltozas-avagy-szingapur-sikerenek-kulcselemei-az-oktatasi-rendszer-teren/

epa.oszk.hu/00000/00035/00086/2004-11-vt-Gordon-Pedagoguskepzes.html

hu.wikipedia.org/wiki/Szingap%C3%BAr